

นโยบายโรงพยาบาลสูงเม่น

เรื่อง การพัฒนาโรงพยาบาลคาร์บอนต่ำและเท่าทันการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

สำหรับโรงพยาบาล ตามเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital Challenge (ระดับท้าทาย)

โรงพยาบาลสูงเม่นขอประกาศนโยบายการพัฒนาโรงพยาบาลคาร์บอนต่ำเท่าทันการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสำหรับโรงพยาบาล ตามเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital Challenge (ระดับท้าทาย) ดังนี้

๑. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาโรงพยาบาลคาร์บอนต่ำและเท่าทันการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Low Carbon and Climate Resilient Healthcare)

๒. แนวทางการลดคาร์บอนฟุตพริ้นท์ของโรงพยาบาลสูงเม่น ๖ ประการ ดังนี้

- ส่งเสริมให้ทุกหน่วยงานสามารถลดปริมาณคาร์บอนฟุตพริ้นท์ของตนเองในขอบเขตต่างๆ (Reduce Health care's climate footprint now)

- สนับสนุนให้ทุกหน่วยงาน ใช้พลังงานสะอาด พลังงานทางเลือกมากขึ้น ช่วยลดการใช้พลังงานเชื้อเพลิงฟอสซิล และลดผลกระทบจากมลพิษทางอากาศ (Support a societal transition to clean, renewable energy)

- ดำเนินการร่วมกันในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยให้สอดคล้องกับเป้าหมายและเป็นแนวทางที่ทั่วโลกสามารถดำเนินการได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคสาธารณสุข (Chart the course for zero emissions health care by ๒๐๕๐)

- ส่งเสริมให้ทุกหน่วยงานกำหนดเรื่องการปรับตัว และการบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นมิติที่ควรได้รับการสนับสนุนด้านทุนหรืองบประมาณ (Make development assistance for health climate-smart)

- ทุกหน่วยงานนำแนวคิดคาร์บอนต่ำไปปรับใช้กับโครงการหรือแผนงานที่มีอยู่ให้มากขึ้น (Establish and implement government action plans for climate-smart healthcare)

- การศึกษา และวิจัยในประเด็นของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และสุขภาพยังมีความสำคัญที่ควรได้รับการศึกษา และวิเคราะห์เพิ่มเติม (Deepen research no health care and climate change)

๓. โรงพยาบาลสูงเม่นเป็นสถานพยาบาลที่ให้ความสำคัญต่อการจัดการอย่างยั่งยืนมีกิจกรรมภายในโรงพยาบาลที่ช่วยลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก มีกลยุทธ์ที่สามารถรับมือ ปรับตัว ยืดหยุ่น เท่าทัน พร้อมให้บริการทางการแพทย์ ทนต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Smart Healthcare) โดยดำเนินการ ๓ ระยะได้แก่

(๑.) ระยะเตรียมการ (กำหนดนโยบาย, วางแผนงาน/โครงการ, สื่อสาร/ประชาสัมพันธ์)

(๒.) ระยะดำเนินการ (กลไก ๗ ประการ)

(๓.) ระยะติดตามประเมินผล (วิเคราะห์เปรียบเทียบ, ซ้อมแผนเผชิญเหตุ)

๔. โรงพยาบาลคาร์บอนต่ำ และเท่าทันการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสำหรับโรงพยาบาลสูงเม่น ดำเนินการ ๓ กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ ๑ คาร์บอนฟุตพริ้นท์ของโรงพยาบาล (Healthcare Carbon Footprint) นำหลักการของคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กรมาใช้เป็นเครื่องมือที่แสดงข้อมูลปริมาณการปล่อย และดูดกลับก๊าซเรือนกระจก (Greenhouse Gas Emissions and Removals) ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการดำเนินงาน และกิจกรรมขององค์กร ในรูปคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า เพื่อให้องค์กรสามารถนำผลที่ได้ไปใช้กำหนด แนวทางการบริหารจัดการ ลดการใช้พลังงาน และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ณ แหล่งปล่อยที่มีนัยยะสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ รวมทั้งก๊าซเรือนกระจกอื่นๆ เช่น ก๊าซมีเทน ก๊าซไนตรัสออกไซด์ ที่ปล่อยออกมาตลอดวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ บริการ และองค์กร ซึ่งเป็นการวัดผลกระทบเชิงปริมาณจาก กิจกรรมของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ตัวชี้วัดคือ ศักยภาพในการเกิดภาวะโลกร้อน (Global Warming Potential; GWP) และแสดงผลในเชิงปริมาณ คือ กิโลกรัมคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (kgCO₂ equivalent) หรือ ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (tons CO₂ equivalent)

การคำนวณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของโรงพยาบาล (Carbon footprint) มี ๓ ขอบเขต ดังนี้

ขอบเขตที่ ๑ Direct Emission เป็นการปล่อย และดูดกลับก๊าซเรือนกระจกทางตรงขององค์กร ได้แก่ ก๊าซเรือนกระจกที่เกิดขึ้นโดยตรงจากกิจกรรมต่างๆ ภายในองค์กร เช่น การผลิตไฟฟ้า ความร้อน และไอน้ำ การเผาไหม้ของเชื้อเพลิงที่ใช้ในการหุงต้มภายในองค์กร การเผาไหม้ของเชื้อเพลิงจากกิจกรรมการขนส่งของยานพาหนะที่องค์กรเป็นเจ้าของ การใช้อุปกรณ์ดับเพลิง ก๊าซปีเทนจากระบบบำบัดน้ำเสีย และหลุมฝังกลบ เป็นต้น

ขอบเขตที่ ๒ Indirect Emission เป็นการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทางอ้อมจากการใช้พลังงาน ได้แก่ ปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่เกิดจากการผลิตไฟฟ้า ความร้อน หรือไอน้ำที่ถูกนำเข้ามาจากภายนอกเพื่อใช้ภายในองค์กร

ขอบเขตที่ ๓ Other Indirect Emission เป็นการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทางอ้อมอื่นๆ ได้แก่ กิจกรรมต่างๆ นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในขอบเขตที่ ๑ และขอบเขตที่ ๒ เช่น ก๊าซเรือนกระจกที่เกิดจากวัตถุดิบที่ซื้อมาผลิต, ที่เกิดจากกระบวนการกำจัดของเสียขององค์กรที่ดำเนินการโดยหน่วยงานอื่น การเดินทางของพนักงาน เพื่อประโยชน์ทางธุรกิจขององค์กร เป็นต้น

กิจกรรมที่ ๒ การเป็นโรงพยาบาลคาร์บอนต่ำ (Low carbon Healthcare)

กลไกที่ ๑ เป็นสถานพยาบาลที่มีการออกแบบระบบบริการสุขภาพ การรักษาภายใต้การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมมีการประสานความร่วมมือกันในการดูแลรักษา และขับเคลื่อนภายใต้เงื่อนไขความจำเป็นทางด้านสาธารณสุข

กลไกที่ ๒ เป็นสถานพยาบาลที่มีการออกแบบโครงสร้างอาคารและการก่อสร้างบนพื้นฐานแนวคิดหลักการคาร์บอนต่ำ

กลไกที่ ๓ เป็นสถานพยาบาลที่มีการลงทุนในโครงการพลังงานทดแทน และมีแนวทางการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ

กลไกที่ ๔ เป็นสถานพยาบาลที่มีแนวคิดการลดปริมาณของเสีย และการจัดการของเสียทางการแพทย์อย่างยั่งยืน

กลไกที่ ๕ เป็นสถานพยาบาลที่มีแนวคิดการจัดการระบบขนส่ง เดินทาง และจัดการน้ำอย่างยั่งยืน

กลไกที่ ๖ เป็นสถานพยาบาลที่มีนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างเวชภัณฑ์ เครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์ อาหาร และอื่นๆ ภายใต้แนวคิดหลักการคาร์บอนต่ำ

กลไกที่ ๗ เป็นสถานพยาบาลที่มีกลยุทธ์ที่ยืดหยุ่นในการรับมือกับสภาพอากาศที่รุนแรง

กิจกรรมที่ ๓ เตรียมการรองรับสถานการณ์ฉุกเฉิน รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (น้ำท่วม ภัยแล้ง ภัยร้อน) ดำเนินการ ๓ ขั้นตอน ดังนี้

(๑) การประเมินความเปราะบาง และผลกระทบที่เกิดขึ้น

(๒) เตรียมแผนการรับมือ (ระยะก่อนเกิด ขณะเกิด และหลังเกิด)

(๓) การติดตาม ทบทวน ถอดบทเรียน

๕. คณะกรรมการ GREEN & CLEAN Hospital มีบทบาทหน้าที่ขับเคลื่อนนโยบายโรงพยาบาลคาร์บอนต่ำ และเท่าทันการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยจัดทำแผนงาน/โครงการขับเคลื่อนพัฒนาศักยภาพ และสร้างกระบวนการสื่อสารให้เกิดการพัฒนาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม GREEN & CLEAN Hospital อย่างมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคนในองค์กร

(นายรุ่งกิจ ปินใจ)

นายแพทย์เชี่ยวชาญ (ด้านเวชกรรมป้องกัน)
รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสูงเม่น